

Список використаних джерел:

1. Зязюн І. А. Емоційно-почуттєве в освітніх технологіях і педагогічній творчості / І. А. Зязюн // Єдність раціонального та емоційно-почуттєвого в освітньо-виховних системах: наук.-метод. зб. – Харків, 1996. – С. 10-13.
2. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 15.06.2024).
3. Федій О. А. Естетотерапія. Навчальний посібник / О. А. Федій – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.

ВОЛЯНІЮК Анастасія,

*викладачка кафедри педагогіки та психології
дошкільної та початкової освіти,
Херсонського державного університету*

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Розвиток мотивації майбутніх учителів початкової школи у воєнний час потребує особливого підходу, що враховує специфічні виклики та потреби цього періоду. Зробимо спробу охарактеризувати основні принципи, на які доцільно спиратись для розвитку мотивації майбутніх учителів у воєнний час, на прикладі Херсонського державного університету. У 2022 році «у зв'язку з тимчасовою окупацією Херсонщини даний освітній заклад релокований – офіс управління університетом перенесено до міста Івано-Франківськ, а освітній процес відбувається в дистанційному форматі» [1, с.85], станом на 2024 рік місто Херсон належить до територій, на яких ведуться бойові дії [3], тож Херсонський державний університет працює в режимі двох офісів (у м. Херсоні та

Івано-Франківську), а здобувачі спеціальності 013 Початкова освіта продовжують навчатись за допомогою цифрових технологій.

Релокація ЗВО та потреба дистанційного навчання однозначно впливають на мотиваційну сферу майбутніх педагогів, тому ми вбачаємо необхідним визначити ключові принципи ефективного розвитку мотивації майбутніх учителів початкової школи у воєнний час: принцип підтримки, принцип професійного розвитку, залучення до практичної діяльності, принцип інноваційності, соціальної залученості та принцип інтернаціоналізації. Розглянемо детальніше кожен з зазначених нами принципів:

Принцип підтримки для розвитку мотивації, на нашу думку, має охоплювати психологічну та педагогічні складові. Психологічна підтримка майбутніх учителів початкової школи фокусується на створенні безпечного середовища, наданні можливостей для вираження емоцій та отримання психологічної допомоги, на розвитку навичок саморегуляції та стресостійкості, а педагогічна підтримка у Херсонському державному університеті здійснюється шляхом кураторства, наставництва, через доступ до методичних матеріалів та ресурсів тощо.

Принцип професійного розвитку майбутніх учителів реалізується через можливість неперервної освіти, зокрема, продовження навчання після першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на другому (магістерському), додаткові освітні можливості – наприклад, сертифікатні програми або курси різноманітного спрямування від університету.

Зауважимо, що принцип залучення до практичної діяльності для розвитку мотивації майбутніх учителів реалізується з урахуванням місцезнаходження здобувача. Наприклад, якщо майбутній педагог знаходиться на підконтрольній Україні території або за кордоном, то має можливість проходити практику в очному форматі. Якщо ж здобувач знаходиться на окупованій території / території бойових дій, то може проходити практику дистанційно в українському закладі

освіти. Цей принцип дозволяє здобувачу отримати необхідний педагогічний досвід незалежно від обмежень.

Принцип інноваційності для розвитку мотивації вбачаємо у постійному залученні цифрових технологій та у доступі до найновіших наукових розробок в сфері освіти (проведення досліджень, участь у наукових конференціях, доступ до публікацій SCOPUS, WebOfScience тощо). На основі наших попередніх спостережень, стверджуємо, що «використання інформаційно-комунікаційних технологій, освітніх онлайн-платформ стимулює здобувачів освіти до навчання, викликає інтерес» [2, с.56], а отже – напряду впливає на розвиток мотивації.

У воєнний час вважаємо доцільним виокремити принцип соціальної залученості для розвитку мотивації, який полягає в активній громадській позиції майбутніх учителів, у формуванні навичок співпраці у колективі та з широкою громадськістю. Наразі чітка громадська позиція є обов'язковою для педагога, який формуватиме майбутні погляди підростаючого покоління українців.

Також ми виокремлюємо принцип інтернаціоналізації, як такий, що сприятиме розвитку мотивації майбутніх учителів. Здобувачі вищої освіти мають можливість стати учасниками академічної мобільності різного рівня та тривалості (семестрові стажування, літні школи, поїздки для участі у конференціях, форумах, тренінгах тощо), долучитись очно або дистанційно до навчальних або наукових заходів, отримати досвід навчання або роботи у європейській системі освіти. Попередні наші дослідження дають підстави вважати, що «більшість здобувачів педагогічного факультету Херсонського державного університету позитивно налаштовані до міжнародної діяльності та виявляють інтерес до різних форматів взаємодії (особливо, академічної мобільності та занять з іноземними викладачами)» [4, с.55]. Зауважимо, що респонденти продемонстрували гнучкість та широту мотиваційної сфери, за результатами «в опитуваних переважають пізнавальні, комунікативні та рекреаційні мотиви, також визначальним є свідоме бажання допомагати іншим та спрямованість на професійний розвиток» [4, с.55].

Тож, принцип інтернаціоналізації є перспективним для розвитку мотивації майбутніх учителів початкової школи.

Отже, на основі попередніх досліджень ми визначили такі ключові принципи ефективного розвитку мотивації майбутніх учителів початкової школи у воєнний час: принцип підтримки, принцип професійного розвитку, принцип залучення до практичної діяльності, принцип інноваційності, принцип соціальної залученості та принцип інтернаціоналізації. Вважаємо, що список не є вичерпним, його можливо доповнювати залежно від особливостей конкретної освітньої програми та здобувачів. Важливо розуміти, що ключові принципи розвитку мотивації майбутніх учителів початкової школи мають використовувалися комплексно, адже лише в такому разі система роботи буде ефективною в умовах воєнного часу.

Список використаних джерел:

1. Воляннюк, А. С. Особливості мотивації майбутніх педагогів на етапі вступу до релокованого закладу вищої освіти в умовах війни. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2022 : виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матер. VI Міжнар. наук. конф. (м. Київ, 4 листопада 2022 р.). Ін-т педагогіки НАПН України; Київ; Тернопіль: Крок, 2022. С. 85-88. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-692-729-7-2022-296>. ISBN 978-617-692-729-7.
2. Воляннюк А. Розвиток сталої мотивації у майбутніх вчителів початкової школи в умовах змішаного навчання. OpenEdu. 2021. № 10. С. 56–66. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.106> (дата звернення: 11.05.2024)
3. Наказ від 22.12.2022 № 309 Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Re39004> (дата звернення: 22.05.2024)
4. Петухова Л. Є., Воляннюк А. С. Мотивація майбутніх педагогів до здійснення міжнародної діяльності в контексті євроінтеграційних процесів.

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО

УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Спецвипуск. Том 2. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С.50-57.

ГАЛУШКОВА Марія,

*здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Магістр»
Бердянського державного педагогічного університету*

Науковий керівник: ЛЕСИК Анжеліка,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки
Бердянського державного педагогічного університету*

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У сучасному світі важливою складовою професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів є інноваційна компетентність. Ця компетентність передбачає здатність вчителя проєктувати, створювати та впроваджувати нові підходи, методи та технології в освітній процес. Інноваційна компетентність сприяє розвитку творчого, інтелектуального та мотиваційного потенціалу особистості вчителя. Ефективною складовою педагогічної діяльності є саме інноваційна компетентність вчителя початкової школи, його вміння розв'язувати стандартні та проблемні ситуації, що виникають під час освітньої діяльності, готовність до результативних дій та самовдосконалення.

Поняття «інновація» означає створення чогось нового, модернізацію та впровадження якісних змін, новизну в певній сфері діяльності. У застосуванні до освітнього процесу інновація означає впровадження нових цілей, змісту, форм і методів навчання і виховання в організацію спільної діяльності вчителя та учнів.

Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка

Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення

Матеріали VII міжнародної
науково-практичної конференції
06-07 червня 2024 року

Полтава - 2024

*Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Інститут педагогіки Національної академії наук України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка
Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Sciences Northwestern Switzerland FHNW School of Education (Швейцарія)
University of Education Zurich (Pädagogische Hochschule Zürich) (Швейцарія)
University of Zagreb, Faculty of Teacher Education (Хорватія)
Олдермурська початкова школа міста Ковентрі
(Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії)
Асоціація навчально-методичних, навчально-наукових
та науково-дослідних лабораторій педагогічних закладів вищої освіти України
Навчально-наукова лабораторія Інноваційних освітніх рішень*

**«ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ:
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ,
ВІДПОВІДІ НА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ»**

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції
06 - 07 червня 2024 року

Полтава, 2024

УДК 373.3:001.895(06)

1-66

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (протокол № 23 від 21.06.2024 року)

Редколегія:

Федій О. А. – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Гібалова Н. В. – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Процай Л. П. – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Рецензенти:

Онопрієнко О. В. – завідувачка відділу початкової освіти імені О. Я. Савченко Інституту педагогіки НАПН України, докторка педагогічних наук, старша наукова співробітниця;

Пахомова Н. Г. – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф.(Полтава, 06-07 червня 2024 р.) /Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2024. 244 с.

У збірнику представлено результати науково-дослідницької діяльності з проблем запровадження інновацій у сучасній початковій освіті. Матеріали збірника подані в авторській редакції.

УДК 373.3:001.895(06)

© ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2024

© Автори статей, 2024

ПАВЛОВА Тетяна, ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ВІТЧИЗНЯНИЙ І СВІТОВІЙ ПРАКТИКАХ	162
ПОЛІЩУК Катерина, Науковий керівник: ФАТЪЯНОВА Тетяна, ПАРТНЕРСТВО ШКОЛИ ТА СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	166
РОМАНИНЕЦЬ Юлія, Науковий керівник: ВЛАСЕНКО Наталія, ВИХОВНА ЦІННІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ РІЗНИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	169
ХУДОЛІЙ Інна, Науковий керівник: ВЛАСЕНКО Наталія, ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ В ПРИРОДНИЧІЙ ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ: ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	172
ШЕВЧЕНКО Володимир, ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	176
ШЕВЧУК Лариса, ДО ПИТАННЯ ПРО ДИФЕРЕНЦІАЦІЮ РОБОТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З НАУКОВО-ХУДОЖНІМИ ТЕКСТАМИ	179

Секція 4

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	182
БОРИСЬОНОК Максим, ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛЬНОГО ПОМІЧНИКА AI ОСВІТНЬОГО ПРОЄКТУ «НА УРОК» У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	182
ВЛАСОВА Олена, АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО УМОВ НУШ ШЛЯХОМ ЗАЛУЧЕННЯ ДО СВЯТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	186
ВОЛЯНЮК Анастасія, ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ВОЄННИЙ ЧАС	189
ГАЛУШКОВА Марія, Науковий керівник: ЛЕСИК Анжеліка, ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	193
ГОРБОНОС Ольга, ЖАНР ЛІТЕРАТУРНОЇ КАЗКИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ХУДОЖНЬО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ	196
ЗАГОРУЙКО Наталія, ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА НА ЗАНЯТТЯХ ПРЕДМЕТІВ ФІЛОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ	199